

Matemati?e Yönelik Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Matemati?e Yönelik Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25636>

Özet

Matemati?e Yönelik Kayg? Ölçe?i, Mahir Biber taraf?ndan 2012 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin matematiksel görevler veya durumlar kar??s?nda hissettikleri gerginlik ve endi?e düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle ö?rencilerin duyu?sal özelliklerinin probleme dayal? ö?renme sürecindeki matematiksel kazan?mlar?na etkisini incelemek amacıyla tasarlanm??t?r. Ölçek toplam 28 maddeden ve dört ana alt boyuttan olmaktadır. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Matemati?e yönelik kayg?, matematiksel kayg?, ölçek geli?tirme, duyu?sal özellikler, Cronbach Alfa, faktör analizi.

Yazarlar

Mahir B?BER

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin matematik alan?na özgü durumlara kar?? geli?tirdikleri kayg? seviyesini nicel olarak ölçmektir. Bu kayg?, matematik derslerinde aktif kat?l?m, matematiksel problemlerin çözümü veya günlük hayatta matematiksel becerilerin kullan?m? s?ras?nda ortaya ç?kan gerginli?i kapsamaktadır.

Ölçek, yazar?n doktora tez çal??mas?nda, duyu?sal özelliklerin probleme dayal? ö?renme metodunun ö?rencilerin matematiksel kazan?mlar? üzerindeki etkisini de?erlendirmede kritik bir de?i?ken olarak kullan?lm??t?r. Böylece e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?rencilerin matematik ö?renimine kar?? geli?tirdikleri duygusal tepkileri derinlemesine inceleme imkanı sunulmu?tur.

Yap?

Matemati?e Yönelik Kayg? Ölçe?i, bireyin matematiksel dü?ünme ve uygulama yeteneklerine ili?kin olumsuz duygusal tepkilerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, kayg?yı tek bir genel skor yerine, matematiksel deneyimin farklı yönlerini kapsayan dört spesifik alt boyut arac?l??yla ele almaktadır. Bu alt boyutlar, kayg?nın hem akademik hem de pratik ba?lamlarda nasıl tezahür etti?ini ortaya koyar.

Ölçek, toplam 28 madde ile matematiksel görevler s?ras?nda hissedilen gerginli?i, matematiksel yeteneklere yönelik olumsuz inançlar? ve günlük yaşamda matematik kullanmaktan kaç?nmay?

ölçerek, yap? geçerlili?i yüksek bir araç sunar.

Geçerlilik

Ölçe?in geçerlili?ini test etmek amac?yla kapsaml? psikometrik analizler yap?lm??t?r. Ba?ta faktör analizi olmak üzere, yap? geçerlili?i çal??malar? gerçekleştirilmi?tir. Faktör analizi, ölçe?in teorik olarak öngörülen dört alt boyutu destekledi?ini do?rulam??t?r.

Geçerlilik katsay?s?, güvenilirlik katsay?s?nın kareköküne dayal? teorik üst s?n?ra göre hesaplanm??t?r. Bu hesaplama sonucunda ölçe?in geçerlilik katsay?s? oldukça yüksek bir de?er olan 0,97 olarak belirlenmi?tir. Bu sonuç, Matemati?e Yönelik Kayg? Ölçe?'inin ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in iç tutarlıl??n? de?erlendirmek için en yayg?n kullan?lan yöntem olan Cronbach Alfa güvenilirlik katsay?s? hesaplanm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in genel iç tutarlıl?k katsay?s? 0,95 olarak bulunmu?tur.

0,95 de?eri, sosyal bilimler ara?t?rmalarında mükemmel düzeyde bir iç tutarlıl??a i?aret etmektedir. Bu yüksek katsay?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ölçmekte ne kadar tutarlı oldu?unu gösterir ve ölçekten elde edilen puanlar?n güvenilirli?ini sa?lamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini sa?lamla?t?rmak amac?yla ke?fedici ve/veya do?rulay?c? faktör analizi gerçekleştirilmi?tir. Analizler sonucunda ölçe?in yap?s?, toplam 28 maddeyi kapsayan dört farklı alt boyutta organize edilmi?tir. Bu alt boyutlar, matematik kayg?s?nın farklı yönlerini temsil etmekte ve ölçe?in kapsam geçerlili?ini art?rmaktadır.

Faktör yap?s?, kayg?nın sadece akademik performansla yönelik olmad??n?, ayn? zamanda günlük yaşam uygulamaları ve bili?sel süreçleri de etkiledi?ini göstermektedir. Bu dört alt boyut, ölçe?in matematik kayg?s?nın karma??k do?as?n? yakalamada ba?ar?l? oldu?unu kan?tlamaktadır.

Ölçek

Test Türü: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim Bilimleri Ö?rencileri (Doktora tezi ba?lam?nda)

Ya? Grubu: Üniversite Düzeyi (Yüksekö?retim)

Popülasyon Detaylar?: Doktora tezi ara?t?rmas?na kat?lan, duyu?sal özelliklerin matematiksel kazan?mlar?na etkisinin incelendi?i ö?renci grubu.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçe?i. Derecelendirme, kayg? düzeyini yans?tan bir süreklilik üzerindedir (1= Hiç Kayg?lanmam - 5= Çok Kayg?lan?r?m).

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Likert tipi, matematik e?itimi, duyu?sal alan, doktora tezi, güvenilirlik katsay?s?, yap? geçerlili?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresi: mahir.biber@istanbul.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Tez çal??mas? s?ras?nda), ?zmir.

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Mahir Biber'in 2012 y?l?nda tamamlad??? doktora tezi kapsam?nda geli?tirilm?tir. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyalar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

[matematige-yonelik-kaygi-olcegi-toad.pdf](#)

[matematige-yonelik-kaygi-olcegi-toad.pdf](#)

[matematige-yonelik-kaygi-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Biber, M. (2012). *Duyu?sal özelliklerin probleme dayal? ö?renme sürecinde ö?rencilerin matematiksel kazan?mlar?na etkisi* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Tez çal??mas?n?n orijinal kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Matemati?e Yönelik Kayg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek, 4 alt boyut ve 28 maddeden olu?maktadır:

Matematiksel Dü?ünme Yetene?i (8 madde): Bankadan çekti?im kredinin ayl?k faizini hesaplarken

Matemati?e Yönelik Olumsuz Tutum (9 madde): Matematik ile ilgili bir mant?k sorusuyla kar??la?t???mda

Matematiksel Becerileri Kullanma (8 madde): Matematik derslerinin aktif ö?renme yoluyla i?lenmesi durumunda

Matemati?i Günlük Hayatta Kullanma (3 madde): Matematiksel dü?ünme ile ilgili bir bilimsel çal??may? okuyarak özetlemem istendi?inde